

AWMMAWHNA LEH HELNA

CHÂNGVAWN: “Chûng chu entîrna tûrin an chungah a lo thleng a nih kha; keini, hun tâwp lo thlennate hi min zilhna tûrin an ziak a ni bawk a” (*1 Korin 10:11*).

SABBATH CHAWHNÛ

JULY 3

Chhiar Tûrte: *Nambar 11:1–33; 12:1–13; 13:27–33; 14:1–23, 39–45; 1 Korin 10:1–11.*

HMÂN lâi aţang tawh khân lîrngîng lian tham leh râpthlâk deuh a lo thlen dâwn chuan ui leh mihring ran vulh dangte hi an awm dân pângngâi lova an awm ţhin thu sawi a lo ni tawh a.

Tûnah chuan scientist-te pawhin ransâte hian lei hnuai thûk taka lîrngîng tûr rawn inmung kual vêl chu mihringten kan hriat hmain an lo hre thei a ni tih an hre chhuak tawh a. Chutianga an hriat lâwk avâng chu a ni ang, mak tak takin an lo chê a, an buai phîl ta ţhîn a. Ransa thenkhat, entîr nân, sâite chuan mihringten kan hriat theih miah loh lîrngîng hmâa lo ri chhuak ţhîn ri hniam tak leh lei lo nghawr der derte chu an hre thei bawk a.

August 23, 2011 khân Magnitude 5.8-a nâ lîrngîngin America ram khawpui Washington, D.C. a sâwi a. Khatia a rawn ngîng hmâ deuh khân Smithsonian Institution Sahuana ransa thenkhat chu an awm dân pângngâi ang ni lovin an awm

nia sawi a ni a. Sahaite phei chu lîrngîn hmâ minute 15 chhông vêl chu an hrâm vak vak mai a ni âwm e.

Tûn kêr zirlâiah hian mihringte hi hahdam taka awm hlê hlê thei lo kan nih chhan ðhenkhat kan thlîr ho dâwn a. Mahse, chutianga kan chawlh hahdam theih loh ðhin chhan chu leilunga chhiatna lo thleng, entîr nân, lîrngîng emaw vângte ni lovin, Kristan rinna leh thuâwihnaa ama hnên pantu apiangte hnêna chawlhna pêk a tiam chu chang duh tlat lo suala tlu tawh nihphung kan neih vâng zâwk a ni.

SUNDAY

JULY 4

Thlalêra châwl hahdam duh lote

Israel fâte khân Sinai Tlâng a chhuahsan hnû, Kanan ram pana an kal lâi khân an hlim lovin, chawlh hahdamna pawh nei lo-ah inngâi ngeiin a rinawm. Aigupta ram an chhuahsan aţangin kum khat chuang a vei tawh a (*Nam. 1:1*). Tûnah chuan Ram Tiam pawh an lût têt tawh. Eng zâta tam nge an nih tih hriat nân inchhiarna te pawh an nei vek tawh a. Pathian duksakna leh a awmpuina chang an nihzia tilangtu chhinchhiahna eng emaw zât hmuhtîr an ni bawk. Chuti chung chuan, Sinai Tlâng an chhuahsan hnua awmhmun an khuarna lehna hmun hmasa berah khân phunnâwina tûr an hmu leh nghâl tho a nih kha.

Nambar 11:1–15 chhiar la. Eng thilah nge Israel mîte kha an phûnnâwi le?

Israel mîte hian Aigupa rama an awm lâia an ei ðhin sâ te, fanghmâ, hmazil, purûn hel ei mi, rûn bâl, purûn vâ te chu ei leh an châk tlat mai pek a. “Tu nge sa ei tûr min pe dâwn? Duh duha Aigupta rama sanghâ kan ei ðhinte kha kan la hre reng a, fanghmâ te, hmazil te, purûn hel ei mi te, rûn bâlte, purûn vâ te pawh; nimahsela, tûnah chuan kan thlîng a ro zo ta, eng mah rêng rêng beisei tûr a awm lo, *manna* mai lo hi chu” (*Nam.*

11:4–6) tiin an phun a nih kha. Aigupta rama an awm lâia sâ leh thil dang hnianghnâra an ei theih thìn dân an la hriat reng lâia, sal an nih thû leh harsatna namên lo an tuar thînzia erawh an theihngihl hmin hlauh thei hi chu a mak vâ thlâwt a ni (*Exodus 1* chhiar la).

Kum khat chuang mah chhông chu Pathianin a pêk *manna* an lo ring tawh a; mahse, chu chu dukhawp lovin thil dang an beisei tlat mai a. Mosia meuh pawh an chungah a lungni bîk chuang lo. Hetiang mi phunchiar leh awm ngaihna hre loho kaihhruai hna thawh hi thil awlsam tak a ni lo rêng ang. Mahse, ani hi chuan tu hnênah nge tlûk luh tûr tih a hria a. “Eng vângin nge i chhiahhlawh hi mi tihrehawm, engti zia nge i mit ka tlûn loh va, hêng mipui zawng zawng phurrit hi ka chungah i nghah?” (*Nam. 11:11*) tiin Pathian a kar ta a ni.

Engtin nge mîte phunnâwina chu Pathianin a rawn chhân? Nambar 11:16–33.

Pathian chuan kan mamawhte hi min hriatsakin, a laka kan vuivâi chângte pawh hian a beng a chhu ngawng tlat ngâi lo bawk. Israel mîten sâ an châk êm êm tum pawh hian an sa châk tihreh nân vahmîm a pe mai a. Mahse, Israel mîten an duh tak hi sa ei ngawr ngawr a ni sî lo. Kan hlim loh a, kan awm hlê hlê theih loh a, kan thinrim tum mai châng hian kan thinrimna chu kan thin tirimtu dik tak ni lovin, kan thinrimna tilangtu a ni zâwk fo thìn a. Kan insual chhante pawh hi buaina thûk zâwk, kan inlaichîn tawna tichhetu eng emaw a awm vâng a ni tlângpui. Israel fâte pawh hi Pathian kaihhruaina lakah an hel a, hei tak hi keini pawh kan fimkhur a ngaihna lâi a ni. Kan thinrimna chu eng pawh lo ni se, Pathian laka hel mai hi kan rin âiin a awl fo thìn a ni.

Eng vângin nge hun kal tawha thil thlengte kha a nihna dik tak âia tha zâwka hriat a awlsam thìn?

Inkâi chhâwn theih a ni**Nambar 12:1–3 chhiar la. Eng thilah nge Miriami leh Arona-te hi an lungnih loh?**

A lan dân maiah chuan, Miriami leh Arona-te hi Mosian Kus mi nupuia a neih avânga lungni lo an ni a. Zippori kha Israel hnam pâwn lam mi, Median ram lam mî a ni (*Exodus 3:1 en la*). Hetiang hian Israel “mi challang” ber berte zîngah meuh pawh suala tlu tawh nihphung nei kan nihzia a lang ve tho mai a, a lan dân lah chu a duhawm lêm lo hle lehngâl bawk.

Bible-a a inziah dân kan chhiar chian erawh chuan, an chhuanlam mai mai a ni tih Chiang takin a lang thung. An phunnâwi chhan ber zâwk chu Zipori ni lovin, Mosian hrilhlâwkna thilpêk a dawn bîk kha an thîk a ni. Number 11-ah khân Pathianin Mosia chu hruaitu hna a thawh kawnga a phurrit neihte chhâwk zângkhâisaktu atân upa sawmsarih ruat tûa a hrilh thu kan hmu a nih kha (*Nam. 11:16, 17, 24, 25*). A hmâ zawng chuan Arona leh Miriami te hian dinhmun pawimawh tak an lo luah thîn a (*Exodus 4:13–15, Mika 6:4*). Mahse, tûnah chuan hruaitu thar ruat a ni ta si a, an dinhmun a derthâwng ta nia hriatna an nei ta a ni. “Mosia hnênah chauh hian em ni LALPAN thu a sawi bîk? Keini hnênah pawh hian a sawi ve lo vem ni?” (*Num. 12:2*) an ti.

Engtin nge an phunnâwina thu hi Pathianin a rawn chhân? Nambar 12:4–13 chhiar la. Eng vângin nge heti deuh kher hian Pathianin a rawn chhân le?

Pathianin a rawn chhân dân hi a rangin, hetiang a rawn chhân chhan pawh sawi fiah hran ngâi lo va Chiang ngâl mai a ni bawk. Hrilhlâwkna thilpêk hi thuneiha neih belhna tûr

hmanrua atâna lo hman tum chi a ni lo va. Mosia pawh hian Pathiana inngah pum hlûm thak dân a lo zir chhuah tawh avâng chauh in Israel fate hruaitu atân Pathianin a thlang ta a ni.

Châng 1-naah hian Arona hming âiin Miriami hming sawi lan hmasak zâwk a ni a, hei hi Mosia sawi chhe tûra Arona fuihpawrhtu a nih vâng a ni thei. Hetih lâi hian Arona kha Israel-te puithiam lalber a ni tawh a. Phâr natna a vei a nih chuan, biak bûk chhûngah a lût thei lo vang a, mipuite tân rawng a bâwl thei dâwn lo tihna a ni. Pathianin Miriami hrem a, hun rei lo te chhûng phâr natna a veitîr hian, amah leh Arona lakah a lâwm lo hlê tih Chiang takin a tilang a, an ngaihtuah dân phung thlâk danglam hlauh tûrin a pui bawk. Arona'n a farnû Miriami ngaihdam a dîlsak hian Mosia laka helnaah khân amah pawh a lo inrawlh vê a ni tih a tilang a (*Nam. 2:11*). Tûnah chuan Mosia sawisêl leh phunnâwi kha bânsanin, Miriami a lo dam leh thuai theih nân a dîl ta a, Mosia pawhin Miriam tân Pathian hnênah dîlna a thlen vê ta tih kan hmuh bawk (*Nam. 12:11–13*). Hei hi Pathianin a mîten nei se a tih êm êm nungchang chu a ni a. Mosia dîlna chu a lo ngâithla a, Miriami chu a tidam leh ta a ni.

Kohhran hruaitûte hi han sawisêl mai a awl thîn khawp mai. Chutih rual chuan, sawisêl leh phunnâwi lamah ramtàng mai lovin, an thil tih dân chu kan rilrem zâwng ni chiah lo mah se, tawngtâipui ta zâwk thîn ila, eng tiangin nge kan kohhran leh keimahni thlarau lam nun ngei pawh hi a lo thak zâwk ang le?

THAWHLEHNI

JULY 6

Phunnâwina chuan helna a thlen thîn

Israel fâte chuan Kanan ramrî an thleng ta a, a ram awm dân leh mi chêngte chanchin va thlîthlâi tûrin enthlatu 12 tirh

an ni tawh bawk. A thil va hmuh chanchin an rawn sawite chu a ngaihnaawmin Kanan ram luh thuai thuai pawh a tichâkawm sawt ngei ang.

Nambar 13:27–33-a ram enthlaturen an thil hmuh chanchin an rawn sawi dân hi chhiar la. A eng lâiah hian nge Israel fâte thil beiseite chu a thâwklekhkhat a lo bo leh vek sî le?

Kaleba khân beidawng lo tûrin han hrilh ngial hlawm mah se, ringhleltûte leh hlauhthâwnnaa khatte âw kha a chak ta zâwk a. Chuvângin, Israel mipuite chu Pathianin a lo pêk diam tawh ram hneh tûrin an che chhuak ngam ta lo va. An thinlungah chawlh hahdamna a awm loh avângin hnehna chang tûra hma lam pan leh âw chhuah âi chuan ãah leh phunnâwi an thlang ta zâwk a ni.

Kan thinlung hi a châwl hahdam lo a nih chuan rinnaa kal hi kan harsat ãhîn rêng a. Chutianga chawlh hahdam lohna chuan kan rilru awm dân chauh a nghawng lo leh ta ngâl a. Scientist-te sawi dânin, chawlh hahdamna hun nei tlêm takte chuan (muhîl tlêmte pawh an ni tho va) duhthlanna ãha leh dik an siam thei lo tlângpui a, chu mai ni lovin, thau luattuk leh ngawlveina lama luh te pawh a awl bawk; kan hmabâk chu rilru hah leh hlim lo rêng rênga nun hman a ni tawh mai dân a ni.

Nambar 14:1–10 chhiar la. Eng nge lo thleng leh ta le?

Thil ãha lo chuan thil ãha lo lehzual zâwk a hring chhuak a. Kaleban, “LALPA chungah chuan hel lo phawt mai teh u” (*Nam. 14:9*) tia a ngenna chu an ngâithla duh lo mai papwh ni lovin, lunga den an rawt hial zâwk a. *Chawlh hahdam lohna chuan helna a thlen ãhîn rêng a; helna chuan thihna a thlen nge nge bawk ãhîn.*

“Enthlatu rinawm lote chuan Kaleba leh Josua-te chu mipui hriat theihin an dodâl a, ‘lunga den hlum tûr’ tiin an âu va. Mipuite lah chuan hêng mi rinawm pahnihte hi an tihlum theih nân a vawmna tûr lung zuk chhar sup supa maw le! Âu chungin an awmna lamah an tlân pheih a, mahse, an kuta lung chu leiah a tla chiah maw tihah an reh ta thûap a, hlâuvin an khûr ta. A chhan chu tualthah tuma ruahmanna an siam chu titlawlh tûrin Pathian a lo chêt vâng a ni. A awmpuina êng chuan meialh ang mai hian biak bûk chu a rawn chhun êng sût mai a. Mipui zawng zawng chuan LALPA chhinchhiahna chu an hmu vek bawk. Anmahni âia thil ti thei zâwk amah ngei chu a rawn inlan ta a, tu mahin an dodâl chhunzawm ngam tawh lo. Chanchin dik lo taka sawi chhâwnngtu enthlatûte chu thlabâr takin an bawkkhup a, thâwk pawh thaw tha ngam mang lovin, an puan in lam an pan vawn vawn mai a ni.”—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 402.

Tûn aţang chuan LALPÂ ropuina chu ûalâu takin, mi zawng zawng hmuh theih tûrin tihlan a lo ni ta. Nambar 14 kan chhiar chuan eng kim mai kha a thim mup emaw tih mai tûr a ni a, tûnah erawh chuan Pathian leh Mosia inbiak dân chu kan lo hre vê thei ta thung. Pathian chuan khang lungte kha Mosia leh Kaleba leh Josua-te deng hlumna tûra an chhar chu ni ngei mah se, Amâ laka an helzia tilangtu a ni tih a hre Chiang hlê a ni.

NILÂINI
Ngensaktu

JULY 7

Hetia mipuite an lo hel tâkah hian Pathian chuan Mosia kha thil pakhat tihsak a tiam a. Chu chu eng nge ni? Nambar 14:11, 12 chhiar la.

Pathianin Israel mîte chu tihmang vek a, Mosia hmanga hnam thar hlak din leh zâwk a rilrûk deuh a.

Engtin nge hê helna, a laka helna ni mai lo, âulâu taka Pathian laka helna hi Mosia khân a lo hmachhawn? (*Nam. 14:13–19*).

Hetih lâi tak hi Pathian mi dik tak kan hmuh theih hun a ni. Mosia chhâna hian a hnu kum 1,400 chuang lâi liam leh hnû-a Sawipuitu Isua'n an hrehawm tawrhna zawng zawngah a zirtîrte chu a la ÷awngtâisak ÷hîn dâwn a ni (*Johana 17*) tih a lo entîr lâwk a. Pathian thu zir mîte leh Bible zirna lama mi thiam tak takte pawhin hemi ÷uma Mosia thil tih hi tûna Kristan kan tâna thil a tih mêk lo entîr lâwktu a ni tih an lo sawi vê chiah bawk. Mosia khân an thil sual tih kha sawi mâmsak chhin pawh a tum lo va. Mahse, “I ngilneihna a nasat ang ngeiin hêng mîte hi ngâidam hrâm teh” (*Nam. 14:19*) tiin a ngên ta zâwk a ni. Mosian a ngen avânga LALPA Israel fâte a ngâidam ta ang chiah khân, keini pawh hi kan tâna Isua a thih a, a thawh leh a, min dîlsak bawk avângin min ngâidam vê ang.

Mosia chuan heti hian a ngên a: “I ngilneihna a nasat ang ngei leh, Aigupta ram ata tûn thlenga i la ngâidam ang hian, mipuite khawlohna hi ngâidam teh khai” (*Nam. 14:19*) tiin. Ngilneihna chuan Pathian laka helna leh chawlh hahdam lohna hi a bitum chat ÷hîn rêng a. Ngaihdamna pawhin bultan ÷atna lehna remchâng min siamsak ÷hîn.

Mahse, a man atân eng emaw kan pêk ngâi a awm ve tlat. Israel mîte pawh hi ngaihdam chu an ni ngei mai tak a, an helnain nghawng ÷ha lo a neihte erawh an hmachhawn a ÷ûl tho thung; chumi avâng chuan hêng chhuante hian ram tiam pawh an lût ve thei dâwn ta lo a ni (*Nam. 14:20–23*).

Heti chung hian Pathian chuan thlalêrah kum 38 chhûng vêl zet chu a la enkawl chhunzawm dâwn tho va. An ei tûr chaw a pê ang a. Biak bûk aţangin an hnênah thû a la sawi chhunzawm zêl bawk ang. Thlalêra an thang chhûng zawngin an kiangah a awm ang a. Mahse, an *thi mang* ang

a, tichuan chhuan thar zâwkten meichher kengin Ram Tiamah chuan chawlhna an chang dâwn a ni.

Thiam loh chantîrna ni mai âwmin a lang a, mahse, a nihna takah chuan khawngaihna a ni zâwk. Hê chhuan hian Pathiana rinna nghah dân an thiam thei tlat sî lo va; chuvâng chuan, engtin nge Kanan ram khawpui ropui tak, thiltithei tak bawk sî chu an hneh theih teh lul ang ni? Anmahni ngei pawh thim hnuaiyah inchhuih thlu fo an nih lâi hian, engtin hnam dangte tân êng an nih theih ang?

I sualte ngaihdam a ni tawh chung a nghawng erawh i tawrh tho tum a thleng tawh em? Chuta tang chuan eng zirlâi nge i zir chhuah le?

NINGÂNI

JULY 8

Rinna nge ngaihruatna zâwk?

Thlalêra Israel fâte an vahvaihnaah leh Isua lo kal leh hmâ lawka Pathian mîte nun dânah hian eng thil inangte nge i hmuh le? (1 Kor. 10:1–11 en la.)

Chanchin kal tawh kan thlîr kîr chuan, Pathian mîte kha Ram Tiam pana an kalna lamah thlalêrah khân an thang rei hlê a ni tih kan hre thei ang. Hê thlalêr hian kawh tam tak a nei a. Tûn lâi huna kan vahvaihna thlalêr ni vê chu chanchin thar mak leh thinthâwnng tak tak lo thleng zut zut te, tâwpin tâi awm lova thil hmuhnawm leh nawmchenna chi hrang hrangin min hual vêl reng mai te hi a ni âwm e. Hêng thilte hian zahmawh lam hawi milem leh thuziakte chu hmangaihna angah chhuahin, khawvêl thilte lama tlân chu kan buaina chin felna tûr niin min ngaihtîr bawk a. Tûn âia hrisêl leh inthazo zâwk, naupang zâwk, hausa zâwk leh îtawm zâwk chu ni ila tûna buaina kan tawh zawng zawngte hi chu kiang deuh duak tûrah kan ngâi chu a nih tawh ber hi.

Hmân lâi Israel-te ang mai khân thlamuanna leh chawlh hahdamna zawngin kan hmanhlel a; mahse a zawna hmun dik lovah kan zawng fo thung sî!

Israel-te khân an chung a tih tûr Pathianin a sawi khân engtin nge an lo dawnsawn le? (*Nam. 14:39–45 chhiar la.*)

Hemi tuma Israel-ten Pathian rorêlna an lo dawnsawn dân hi tûn hmâ pawha an lo tih tûn dân ang bawk kha a ni a. Chu chu: “LALPAN min tiamna hmunah chuan kan kal ang e, kan lo sual ta sî a” (*Nam. 14:40*) tih hi a ni.

Rilru pangkhing taka inpêkna hi chu namnûl tak chung a hri danna inpêk ang chauh a ni a—eng tihna mah a ni tak tak tûn lo. Doctor-te chuan Hepatitis B laka invênna hi nau a pian chhuah a tanga dâr kâr 24 chhûnga pêk nghâl tûr niin an sawi a. Amaherawhchu, a vawi khatna pêk hnu-ah a hun taka a vawi hnihna leh vawi thumna pêk zui vê lehngghâl chat chat a nih loh chuan Hepatitis B natna lakah a him chuang dân lo.

Nambar 14 tâwp lama kan hmuh Israel-te helna hian an thihna leh beidawna a rawn thlentîr a. Chuti chung chuan Pathianin ruahmanna thar a siampui chu an pawm duh chuang miah lo nia. Luhlul an chhuah a, thuthlung bâwm tel lo leh, Mosia kaihhruaina hnuaiah ni lovin hmêlmâte an hmachhawn ta tho a ni.

Ngaihruatna anga kal ngawt hi chu a hâutak hlê a, thihna a thlen nge nge tûn. Hlahu eng emaw kan neih avâng hian rin thil tû-a kal ngawt mai a âwl hlê. Chutianga thil eng emaw kan hlahu tlat avâng chuan a hnû-a kan inchnîr lehna tûr thutlûkna kan siam fo tûn rêng a ni.

Rinna nêna thil i lo tih tawh tûm leh ngaihruatnaa inngkata i lo kal ve ngawt tûm kha ngaihtuah kîr leh la. Eng nge a danglamna lian tak awm le?

ZIRTÂWPNI

JULY 9

Zir Belhna: “An thil sual tih avâng khân an inçhîr hlê niin a lang tak naa, an lungngaih chhan erawh lâwmna châng hre lo leh thuâwih lo an ni tih inhriatna an neih vâng ni lovin, an thil sual tihin nghawng ða lo a neih vâng zâwk a ni a. LALPAN thupêk a lo chhuah tawh chu a sût leh lo a ni tih an hriat vêleh, anmahni duhzâwng tih châkna chu a lo sosâng thar leh nghâl a, thlalêra an kîr tawh loh tûr thu an sawi ta a ni. An hmêlmâte rama lût lo tûra a tih pawh kha a hnênah an intulût meuh em tih hriat a duh vâng a ni a, an lo intulût rêng rêng lo tih Chiang takin a lang ta rêng bawk. An rilru thawk thut an inthununtûr leh, Pathian thupêk zâwm tûra hrihtu enthlature tihhlum dân kawng an zawng kha an lo tisual hlê a ni tih an hre vek a; nimahsela, chumi nghawng chu an tân chhiatna a ni tih an hriat avâng chauha thil sual ti nih inhria leh hlau an ni thung. An thinlung an lam lêt chuang lo va, Pathian thu lo anga kal theihna tûr remchâng dang an zawng lek a ni zâwk. Chutiang a nihzia chu Pathian thupêk anga Mosian thlalêra kîr leh tûra a hrihl khân Chiang takin a lo lang a nih kha.”—Ellen White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 403.

“Nimahsela, ngaihruatna leh rinna chuan inzawmna eng mah an nei lo va. Rinna dik neitute chauh hi ngaihruatna lakah a him ðîn. Ngaihruatna hi Setana chher chhuah rinna lem a ni a. Rinna chuan Pathian thutiamte a beisei a, chumi rah chu thuâwihna a ni. Ngaihruatna pawhin thutiamte chu beisei vê tho mah se, Setanan thil sual tih chhuanlam atân a hman ang chiah khân a hmang ðîn thung. Rinna chuan kan nu leh pa hmasa berte kha Pathian hmangaihna rin chhan tûr leh a thupêkte zâwm tûrin a hruai a. Chutih lâiin ngaihruatna erawh chuan Pathian dân bawhchhiatna kawngah hruaiin a hmangaihna ropui tak chuan an thil sual tih nghawngte lak ata a chhanhim dân tho nia ngaihna a neihtîr vê thung. Khawngaihna kan chan theihna tûra kan tih ve tûr awmte ti duh dêr sî lo va Pathian duhsakna dawn lo tum ve ngawt hi

rinna a ni lo. Rinna dik tak chu Pathian Lehkha Thu-a thutiam awmte leh Pathianin ti tûra min hrilhthe tihnaah a innghat a ni.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 126.

Sawi Ho Tûrte:

- ① Rinna leh ngaihruatna, rin thil thu-a kalna hi a danglam dân han sawi ho teh u. Engati nge Kanan ram va hneh kha a tûrah chuan rinna thiltih a nih tho lâiin a hnû-ah erawh ngaihruatnaa thiltih nia ngaih a nih leh hlauh thung sî? Eng tiangin nge kan thiltum leh kan bul vêla thil lo thlengte hian rinna leh ngaihruatna thliar hran kawngah pawimawhna an neih le?
- ② Sual hi ngaihdam theih ni mah se, kan thiltih sualte rah chu kan seng a ngâi vê fo mai. Mi tu emaw chuan a sualte ngaihdam a ni tawh tih a inhria a; mahse, chûng a thil sual tihte chuan amah leh a hmangaihnhate-ah nghawng tha lo a la nei chhonzawm zêl bawk sî avângin a rilru a buai hlê. Engtin nge i tanpui theih ang?